

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 43/11

Luxemburg, 5 mei 2011

Arrest in zaak C-434/09

Shirley McCarthy /

Secretary of State for the Home Department

De burgers van de EU die nooit hun recht op vrij verkeer hebben uitgeoefend kunnen zich niet beroepen op het burgerschap van de Unie om het verblijf van hun echtgenoot die uit een derde land komt te regulariseren

Zolang deze personen niet het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten wordt ontzegd, heeft hun situatie geen enkel aanknopingspunt met het recht van de Unie

Op grond van het recht van de Unie mag de echtgeno(o)t(e) van een staatsburger van een lidstaat die wettig verblijft in een andere lidstaat, met zijn/haar echtgeno(o)t(e) verblijven zelfs indien de echtgeno(o)t(e) niet de nationaliteit van een lidstaat van de Unie bezit.

Shirley McCarthy, staatsburger van het Verenigd Koninkrijk, bezit tevens de Ierse nationaliteit. Zij is in het Verenigd Koninkrijk geboren en heeft er altijd verbleven, zonder ooit haar recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van andere lidstaten van de Unie te hebben uitgeoefend.

Naar aanleiding van haar huwelijk met een Jamaicaanse staatsburger heeft McCarthy voor het eerst een Iers paspoort aangevraagd en zij heeft het verkregen. Vervolgens heeft zij de Britse autoriteiten om een verblijfsvergunning verzocht als Ierse staatsburger, die op grond van het recht van de Unie in het Verenigd Koninkrijk wenst te verblijven. Haar echtgenoot heeft een machtiging tot verblijf als echtgenoot van een burger van de Unie aangevraagd. Deze verzoeken werden verworpen op grond dat McCarthy haar verblijf niet kon baseren op het recht van de Unie en dit recht niet kon invoeren om het verblijf van haar echtgenoot te regulariseren omdat zij haar recht van vrij verkeer en verblijf nooit had uitgeoefend in andere lidstaten dan in het Verenigd Koninkrijk.

De Supreme Court (Hoogste Gerechtshof, Verenigd Koninkrijk), waarbij de zaak aanhangig is, vraagt aan het Hof van Justitie of ook McCarthy zich kan beroepen op de regels van het recht van de Unie die tot doel hebben het verkeer van personen op het grondgebied van de lidstaten te vergemakkelijken.

In zijn arrest van heden preciseert het Hof vooreerst dat de richtlijn betreffende het vrij verkeer van personen¹ bepaalt op welke manier en onder welke voorwaarden de Europese burgers hun recht van vrij verkeer op het grondgebied van de lidstaten kunnen uitoefenen. De richtlijn heeft dus betrekking op de verplaatsing of op het verblijf van een persoon in een andere lidstaat dan die waarvan hij de nationaliteit bezit.

In dit verband brengt het Hof in herinnering dat, overeenkomstig een beginsel van internationaal recht, dat opnieuw is bevestigd in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens², de burgers van de Unie die verblijven in de lidstaat van hun nationaliteit – zoals McCarthy – een onvoorwaardelijk verblijfsrecht in die lidstaat hebben. Het Hof stelt dus vast dat het niet de bedoeling kan zijn dat de richtlijn op deze personen wordt toegepast.

¹ Richtlijn 2004/38/EG van het Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verblijf en verkeer op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB L 158, blz. 77, en rectificaties PB L 229, blz. 35).

² Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950.

Het Hof merkt tevens op dat de omstandigheid dat een burger van de Unie de nationaliteit van meerdere lidstaten bezit, niet inhoudt dat hij zijn recht van vrij verkeer heeft uitgeoefend. Het Hof oordeelt dus dat de richtlijn niet van toepassing is op de situatie van McCarthy. Wat de echtgenoot van McCarthy betreft, stelt het Hof vast dat deze, aangezien hij niet de echtgenoot is van een staatsburger van een lidstaat die zijn recht van vrij verkeer heeft uitgeoefend, evenmin in aanmerking komt voor de door de richtlijn verleende rechten.

Vervolgens brengt het Hof in herinnering dat een persoon – zoals McCarthy – die staatsburger is van ten minste een lidstaat, de status van burger van de Unie heeft en zich dus kan beroepen, ook ten aanzien van zijn lidstaat van herkomst, op de aan een dergelijke status verbonden rechten, met name het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten. Het niet in aanmerking nemen door de nationale autoriteiten van de Ierse nationaliteit van McCarthy ten einde haar een recht op verblijf in het Verenigd Koninkrijk toe te kennen, heeft evenwel geen enkele invloed op het recht van deze laatste om vrij te reizen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten. De nationale beslissing heeft evenmin tot gevolg dat haar het effectief genot van de belangrijkste aan haar status van burger van de Unie ontleende rechten wordt ontzegd.

Bijgevolg luidt het antwoord van het Hof dat bij ontbreken van nationale maatregelen die tot gevolg hebben dat haar het effectieve genot wordt ontzegd van de belangrijkste aan de status van burger van de Unie ontleende rechten of dat de uitoefening wordt belemmerd van haar recht om vrij te reizen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten, de situatie van McCarthy geen enkel aanknopingspunt met het recht van de Unie heeft en uitsluitend onder het nationaal recht valt. In die omstandigheden kan McCarthy haar verblijf in het Verenigd Koninkrijk niet baseren op aan het Europees burgerschap verbonden rechten.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170